

Solidair met het land van herkomst:

Het geefgedrag van niet-westerse allochtonen in 2007

Dr. Christine L. Carabain
Werkgroep Filantropische Studies
Vrije Universiteit Amsterdam

Postadres:
Faculteit der Sociale Wetenschappen
De Boelelaan 1081
1081 HV Amsterdam
T 020 598 2894
F 020 598 6810
E cl.carabain@fsw.vu.nl

Mei 2009, Amsterdam

Inhoud

Samenvatting	5
1. Inleiding	7
2. Methoden	7
3. Totaal aan giften aan Nederlandse goede doelen en remittances	7
4. Geven aan Nederlandse goede doelen	9
4.1 Hoe geven niet-westerse allochtonen aan Nederlandse goede doelen?	9
4.2 Aan welke type goede doelen doneren niet-westerse allochtonen?	10
4.3 Hoe bekend zijn goede doelen onder niet-westerse allochtonen?	12
5. Geven aan het land van herkomst	13
5.1 Hoeveel remittances werden gestuurd?	13
5.2 Aan wie werden de remittances gestuurd?	15
5.3 Aan wat werden de remittances besteed?	16
6. Formeel en informeel geven	17
7. Vrijwilligerswerk van niet-westerse allochtonen	19
Literatuurlijst	21

Samenvatting

Niet-westerse allochtonen gaven gezamenlijk in 2007 bijna 400 miljoen euro aan Nederlandse goede doelen en aan het land van herkomst. Meer dan de helft van dit bedrag (ongeveer 60%) wordt gestuurd naar het land van herkomst. 80% van de niet-westerse allochtonen doneert aan goede doelen in Nederland. De helft van de niet-westerse allochtonen stuurt giften naar het land van herkomst (remittances); het gemiddelde bedrag aan remittances per huishouden is hoger dan het bedrag aan goede doelen in Nederland: 316 versus 211 euro. Allochtonen die giften sturen naar het land van herkomst, geven minder vaak aan Nederlandse goede doelen.

Het geefgedrag van Surinamers aan Nederlandse goede doelen lijkt het meest op dat van de gemiddelde autochtone Nederlander, zowel qua percentage donateurs als qua gemiddelde donatie. Turken, Marokkanen, Antillianen en Surinamers geven het meest aan levensbeschouwelijke organisaties. Ook goede doelen op het gebied van gezondheid en internationale hulp ontvangen relatief veel giften van niet-westerse allochtonen. Autochtone Nederlanders geven vaker via vast donateurschap en goede doelen loterijen dan niet-westerse allochtonen.

Niet-westerse allochtonen geven minder aan goede doelen (formeel geven), maar geven meer dan autochtonen aan familie en vrienden (informeel geven). De verklaring hiervoor moet worden gezocht in de verplichtingen die niet-westerse allochtonen voelen ten opzichte van familieleden in het land van herkomst. Indien we formeel en informeel geven samen beschouwen, geven niet-westerse allochtonen gemiddeld een hoger gemiddeld totaalbedrag aan geld en goederen dan autochtone Nederlanders. Surinamers blijken de meest gulle gevers van Nederland.

Niet-westerse allochtonen verrichten minder vaak vrijwilligerswerk dan autochtonen in Nederland. Indien ze als vrijwilliger werken, besteden ze daar gemiddeld ongeveer evenveel tijd aan als autochtonen. Het percentage niet-westerse allochtonen dat vrijwilligerswerk verricht in het land van herkomst is te verwaarlozen.

1. Inleiding

De Werkgroep Filantropische Studies heeft het geefgedrag van vijf groepen niet-westerse allochtonen¹ in Nederland onderzocht: mensen met een Turkse, Surinaamse, Marokkaanse, Antilliaanse en Afghaanse achtergrond. We presenteren achtereenvolgens: de schattingen van de totaalbedragen aan giften in Nederland en de landen van herkomst, geven aan goede doelen in Nederland, geven aan het land van herkomst, de zogenaamde remittances (zie bijv. Giuliano & Ruiz-Arranz, 2005), de verhouding tussen formele en informele giften en vrijwilligerswerk in Nederland en in het land van herkomst.

2. Methodes

De gegevens van deze studie zijn verzameld aan de hand van persoonlijke (face-to-face) interviews onder vijf groepen niet-westerse allochtonen in Nederland. We hebben 109 Afghanen, 156 Antillianen, 161 Marokkanen, 155 Surinamers en 161 Turken geïnterviewd aan de hand van gestructureerde vragenlijsten in het Nederlands, daarnaast zijn 156 autochtonen geïnterviewd. De leeftijd van de respondenten varieerde van 18 tot 85 jaar. De steekproef is een quotasteekproef. We hebben quota gesteld op leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en regio om tot een representatieve steekproef van de verschillende etnische groepen te komen. Het veldwerk van dit onderzoek is uitgevoerd door Veldkamp Marketing Research B.V.

3. Totaal aan giften aan Nederlandse goede doelen en remittances

We presenteren schattingen van de totaalbedragen van de giften aan goede doelen in Nederland en aan het land van herkomst. In de eerste kolom van tabel 1 treft u het gemiddelde bedrag per huishouden aan giften in Nederland aan. In de tweede kolom staan de gemiddelde bedragen per huishouden aan giften aan het land van herkomst. Vervolgens rapporteren we het aantal huishoudens per groep in Nederland. In de laatste kolom treft u de schattingen van

¹ Niet-westerse allochtonen in Nederland zijn mensen die zelf of waarvan één van de ouders in Afrika, Latijns-Amerika of Azië (exclusief Indonesië en Japan) geboren zijn (CBS, 2009).

de totaalbedragen aan. Deze schattingen zijn gebaseerd op de gemiddelde bedragen per huishouden en het aantal huishoudens.

Tabel 3.1. *Totaalbedragen Giften: Nederland en Land van Herkomst*

	Geven aan Nederlandse goede doelen: Gemiddeld Bedrag per huishouden (in €)	Geven aan land van herkomst: Gemiddeld bedrag per huishouden (in €)	Aantal huishoudens	Totaalbedrag (in miljoenen €)
Turken	263	348	134.039	82
Marokkanen	141	201	113.324	39
Surinamers	207	447	164.250	107
Antillianen	194	286	66.091	32
Afghanen	143	385	12.906	7
Overige niet-westerse allochtonen ²	211	316	249.919	132
Totaal niet-westerse allochtonen	211	316	740.529	399
Totaal westerse allochtonen ³	277	onbekend	974.278	270
Totaal autochtonen	277	nvt	5.475.533	1516

Niet-westerse allochtonen gaven gezamenlijk bijna 400 miljoen euro aan Nederlandse goede doelen en aan het land van herkomst. Meer dan de helft van dit totaalbedrag (ongeveer 60%) stuurden zij naar de landen van herkomst. Drieënveertig procent van de niet-westerse allochtonen gaf zowel aan Nederlandse goede doelen als aan het land van herkomst. Ook bleek een substantieel deel (40%) van de niet-westerse allochtonen alleen aan Nederlandse goede doelen te geven en dus niet (meer) aan het land van herkomst. De meerderheid van de niet-westerse allochtonen doneerde aan goede doelen in Nederland (80%).

Surinamers gaven het vaakst aan goede doelen in Nederland (87%) en Marokkanen het minst vaak (70%). Het percentage van niet-westerse allochtonen dat gaf aan Nederlandse goede doelen lag wel lager onder hen die remittances stuurden (ongeveer 50%). Ofwel, niet-westerse allochtonen die remittances stuurden gaven minder vaak aan Nederlandse goede doelen. Het percentage niet-westerse allochtonen dat noch remittances stuurde, noch doneerde aan Nederlandse goede doelen, bedroeg 13%. We vonden verschillen naar etnische herkomst: slechts 8% van de Surinamers gaf helemaal niet, tegenover ongeveer 20% bij de andere groepen.

² We beschouwen het gewogen gemiddelde van de vijf groepen allochtonen die we onderzocht hebben als representatief voor de overige niet-westerse allochtonen (zie methodologische verantwoording).

³ We zijn er vanuit gegaan dat het geefgedrag van westerse allochtonen gelijk is aan dat van autochtonen (zie methodologische verantwoording).

4. Geven aan Nederlandse goede doelen

In deze paragraaf brengen we het geefgedrag van niet-westerse allochtonen aan Nederlandse goede doelen in beeld.

4.1 Hoe geven niet-westerse allochtonen aan Nederlandse goede doelen?

We hebben de respondenten gevraagd hoe zij gaven aan Nederlandse goede doelen.

Tabel 4.1 *Manieren van geven jaar (in %)*

	Turken (n=161)	Marok- kanen (n=161)	Surina- mers (n=155)	Antil- lianen (n=156)	Afgha- nen (n=109)	Autoch- tonen (n=1145) ⁴
<i>A. Gepland geven</i>						
vast donateurschap	14	9	22	22	6	47
vaste bijdrage levensbeschouwelijke organisatie	16	34	17	14	14	30
vaste inhouding op loon	1	1	2	-	-	3
periodieke schenking	1	-	-	1	1	2
<i>B. Spontaan geven</i>						
huis aan huis collecte	50	44	55	53	54	86
collecte op straat	17	20	30	37	37	43
iemand sponsoren	11	10	16	10	9	55
collecte in de kerk	20	18	13	25	21	37
collecte via vereniging	4	2	5	4	7	20
collecte in de winkel	10	10	15	21	19	26
collecte op het werk	5	2	7	4	4	11
televisieactie	7	5	8	4	4	14
brief met acceptgiro	4	3	8	6	5	23
via internet	4	1	1	3	-	6
collecte tijdens manifestatie	3	1	4	2	4	14
na oproep in geschreven pers	1	1	1	-	-	4
goederen verkopen	4	1	6	1	6	11
<i>C. Spontaan geven met profijt/kopen voor een goed doel</i>						
meespelen in Loterij ⁵	9	6	24	18	12	65
iets kopen in wereldwinkel	2	2	3	3	4	35
entree betalen voor liefdadigheidsbijeenkomst	3	3	1	3	2	9
iets kopen op liefdadigheidsbijeenkomst	6	1	7	3	7	25
iets kopen aan de deur	8	6	15	10	12	31
<i>D. kleding in container doen</i>	33	28	35	49	57	77
<i>E. op andere manieren</i>	8	7	9	7	14	16

⁴ De resultaten van autochtonen in deze tabel komen uit de huishouden studie van "Geven in Nederland 2009".

⁵ In deze categorie valt meespelen in de Nationale Postcode Loterij, Sponsor Bingo Loterij, Lotto en andere loterijen.

De meest voorkomende manier van geven was doneren via huis-aan-huis collectes. Dit geldt zowel voor autochtonen als voor allochtonen. Het inleveren van kleding was ook populair onder niet-westerse allochtonen en autochtonen. Verschillen tussen autochtonen en niet-westerse allochtonen vonden we op het gebied van gepland geven en het geven via loterijen. Bijna de helft van de autochtonen (45%) gaf via vast donateurschap aan een goed doel. Die percentages lagen onder niet-westerse allochtonen veel lager en varieerden van 6% (Afghanen) tot 22% (Antillianen en Surinamers). Een ander opvallend verschil tussen autochtonen en allochtonen was geven via meespelen in goede doelen loterijen. 65% van de autochtonen speelde mee in een loterij. Onder niet-westerse allochtonen lagen deze percentages veel lager, namelijk tussen de 6% (Marokkanen) en 24% (Surinamers).

4.2 Aan welke type goede doelen doneren niet-westerse allochtonen?

De levensbeschouwelijke instellingen ontvingen in 2007 verreweg het grootste bedrag aan giften en goederen (59 miljoen euro)⁶ van niet-westerse allochtonen in Nederland, gevolgd door maatschappelijke en sociale doelen (26 miljoen euro), internationale hulp (22 miljoen euro) en gezondheid (18 miljoen euro). De overige goede doelen stonden veel minder in de belangstelling van niet-westerse allochtonen.

Tabel 4.2. *Giften van niet-westerse allochtonen per sector: Geld en goederen*

	Percentage donateurs	Gemiddelde donatie van donateurs (in €)	Totaal bedrag (in miljoenen €)
Levensbeschouwing	36	220	59
Gezondheid	53	45	18
Internationale hulp	30	98	22
Milieu & Natuurbehoud	4	54	2
Dierenbescherming	7	34	2
Onderwijs & onderzoek	6	84	4
Cultuur	3	36	1
Sport & Recreatie	4	33	1
Maatschappelijke & Sociale doelen	29	120	26
Anders	16	188	22

We vonden verschillen op basis van land van herkomst betreffende het percentage gevers per sector.

⁶ In dit bedrag is niet de verplichte bijdrage van Moslims aan de moskee (zakaat) opgenomen.

Tabel 4.3 *Percentage gevers per sector*

	Turken (n=161)	Marokkanen (n=161)	Surinamers (n=155)	Antillianen (n=156)	Afghanen (n=109)	Autochtonen (n=1772) ⁷
Levensbeschouwing	47	44	20	33	28	35
Gezondheid	43	43	61	46	44	80
Internationale hulp	22	22	37	24	26	47
Milieu & Natuurbehoud	2	1	7	3	1	42
Dierenbescherming	6	4	8	13	5	26
Onderwijs & Onderzoek	7	2	5	3	12	8
Cultuur	2	2	5	-	5	11
Sport & Recreatie	3	2	6	4	2	16
Maatschappelijke & Sociale doelen	21	4	36	37	33	48
Anders	7	4	7	7	8	3

Het percentage gevers aan levensbeschouwelijke organisaties was het hoogst onder Turken en Marokkanen. Dit percentage was hoger dan dat van autochtonen en tevens bleek het percentage Surinaamse donateurs aan deze sector opvallend laag.

Autochtonen, Surinamers, Antillianen en Afghanen bleken zich vooral te richten op gezondheid. Niet-westerse allochtonen doneerden ook relatief vaak aan organisaties die zich richten op maatschappelijke en sociale doelen en internationale hulp.

Tabel 4.4 *Gemiddeld bedrag onder gevers per sector*

	Turken (n=161)	Marokkanen (n=161)	Surinamers (n=155)	Antillianen (n=156)	Afghanen (n=109)	Autochtonen (n=1772) ⁸
Levensbeschouwing	239	175	177	137	82	366
Gezondheid	46	31	55	41	44	48
Internationale hulp	113	97	101	89	101	91
Milieu & Natuurbehoud	36	20	54	50	26	49
Dierenbescherming	35	21	37	45	25	22
Onderwijs & Onderzoek	65	17	169	169	73	36
Cultuur	27	13	31	-	36	31
Sport & Recreatie	26	31	39	51	27	38
Maatschappelijke & Sociale doelen	67	62	155	143	72	53
Anders	165	197	188	194	143	74

Levensbeschouwelijke organisaties ontvingen, met uitzondering van de Afghanen, de hoogste gemiddelde donatie van hun donateurs. Ook de gemiddelde bijdragen van donateurs aan organisaties die zich richten op internationale hulp en maatschappelijke en sociale doelen

⁷ De resultaten van autochtonen in deze tabel komen uit de huishouden studie van "Geven in Nederland 2009".

⁸ De resultaten van autochtonen in deze tabel komen uit de huishouden studie van "Geven in Nederland 2009".

waren relatief hoog. De gemiddelde bijdrage aan organisaties die zich richten op milieu en natuurbehoud, dierenbescherming, cultuur en sport en recreatie was laag en gecombineerd met het lage percentage gevers ontving dit type goede doelen de kleinste bijdragen. De geringe populariteit van dit type goededoelenorganisaties onder niet-westerse allochtonen was al uit eerder onderzoek gebleken (Carabain, 2008).

4.3 Hoe bekend zijn goede doelen onder niet-westerse allochtonen?

We hebben de deelnemers aan de studie gevraagd een aantal goede doelen te noemen. Op basis van de antwoorden is een top tien samengesteld van de spontane merkbekendheid van goede doelen onder niet-westerse allochtonen.

Tabel 4.5 *Spontane merkbekendheid (n=742)*

Goededoelenorganisaties	Percentage
KWF Kankerbestrijding	28
Nederlandse Hartstichting	23
Rode Kruis	20
Unicef	15
Greenpeace	13
Nierstichting	12
Wereld Natuur Fonds	10
Artsen zonder Grenzen	5
Astmafonds	5
Nationale Postcode Loterij	5

KWF Kankerbestrijding is het goede doel met de hoogste spontane merkbekendheid onder niet-westerse allochtonen in Nederland. Meer dan een kwart van de respondenten noemde deze organisatie. De Nederlandse Hartstichting en het Rode Kruis genieten ook een relatief grote bekendheid onder niet-westerse allochtonen. Verder is het opvallend dat de Nationale Postcode Loterij ook in deze top tien voorkomt. Dit is namelijk geen goed doel, maar werd door de respondenten blijkbaar wel als dusdanig beschouwd. Daarnaast is het opmerkelijk dat in deze top tien geen enkele organisatie (noch in Nederland, noch in land van herkomst of elders) voorkomt die zich specifiek op niet-westerse allochtonen richt. We troffen geen grote verschillen in spontane merkbekendheid van de goede doelen aan tussen de verschillende etnische groepen. Er was wel sprake van een verschil tussen deze groepen betreffende de percentages van respondenten die geen enkel goed doel noemden. Dit varieerde van 7% van de Surinamers tot 23% van de Afghanen.

5 Geven aan het land van herkomst

Migranten geven niet alleen aan goede doelen in Nederland, maar zij geven ook aan hun land van herkomst, de zogenaamde remittances. Zij kunnen deze vanuit Nederland naar het land opsturen, maar ook meenemen wanneer zij naar het land van herkomst reizen en daar het geld en de goederen ter plekke geven.

5.1 Hoeveel remittances werden gestuurd?

Ongeveer de helft van de niet-westerse allochtonen stuurde remittances naar het land van herkomst.

Tabel 5.1 *Totaalbedragen remittances*

	Remittances: Percentage huishoudens dat geeft	Remittances: Gemiddeld bedrag per huishouden (in €)	Aantal huishoudens	Totaalbedrag aan remittances (in miljoenen €)
Turken	46	624	134.039	38
Marokkanen	56	357	113.324	23
Surinamers	51	761	164.250	63
Antillianen	41	857	66.091	23
Afghanen	54	825	12.906	6
Overige niet-westerse allochtonen ⁹	49	632	249.919	78
Totaal niet-westerse allochtonen	49	632	740.529	231

Het gemiddelde bedrag per niet-westerse allochtone huishoudens aan remittances (316 euro) is veel hoger dan het gemiddelde bedrag aan Nederlandse goede doelen (211 euro). We schatten dat alle niet-westerse allochtonen samen ongeveer een kwart miljard euro in geld en goederen naar het land van herkomst stuurden (remittances).

⁹ Het gemiddeld bedrag aan remittances en het percentage zenders van de overige niet-westerse allochtonen zijn het gewogen gemiddelde van de vijf door ons onderzochte groepen allochtonen.

Box 1 In hoeverre verschilt het geefgedrag van niet-westerse allochtonen naar generatie?

Men zou verwachten dat eerste generatie allochtonen meer geneigd zijn om remittances te sturen en tweede generatie allochtonen meer geneigd zijn om geld te doneren aan goede doelen in Nederland.

Tabel 5.2 Geefgedrag niet-westerse allochtonen, naar generatie (n=742)

	Goede doelen in Nederland: Percentage gevers	Goede doelen in Nederland: Gemiddeld bedrag onder gevers (in €)	Remittances: Percentage gevers	Remittances: Gemiddeld bedrag onder gevers (in €)
Eerste generatie (n=554)	80	283	50	730
Tweede generatie (n=188)	80	204	50	304

Er bleek echter geen verschil tussen het percentage eerste of tweede generatie allochtonen dat aan goede doelen in Nederland schonk of dat remittances stuurde naar het land van herkomst. De percentages waren zelfs exact gelijk. Echter, de eerste generatie gaf wel meer dan de tweede generatie. Dit gold zowel voor donaties aan goede doelen in Nederland als voor remittances. De lagere gemiddelde bedragen kunnen we mogelijk verklaren aan de hand de verschillen in gemiddelde leeftijd tussen de eerste generatie (43 jaar) en de tweede generatie (25 jaar). In de special over het geefgedrag van jongeren in dit boek laten we zien dat jongeren minder dan ouderen geven. Het ontbreken van verschillen tussen de eerste en tweede generatie niet-westerse allochtonen in percentage zenders kunnen we mogelijk verklaren omdat beide generaties zich in hoge mate verantwoordelijk voelen voor de financiële situatie van familieleden en vrienden in het land van herkomst. Het behoren tot de eerste of tweede generatie is dus niet voorspellend voor het geefgedrag van niet-westerse allochtonen wat betreft het percentage donateurs. De eerste generatie gaf wel gemiddeld hogere bedragen dan de tweede generatie.

5.2 Aan wie werden de remittances gestuurd?

We maken een onderscheid tussen familie, vrienden, geloofsverwanten, dorps-/stadsgenoten, zakelijke contacten en goede doelen in het land van herkomst.

Tabel 5.3 *Ontvangers Remittances*

	Percentage Turken (n=68)	Percentage Marokkanen (n=79)	Percentage Surinamers (n=82)	Percentage Antillianen (n=66)	Percentage Afghanen (n=63)
Familie	85	93	86	95	59
Vrienden	9	11	15	8	17
Geloofsverwanten	1	-	2	2	2
Dorps-/stadsgenoten	12	11	1	-	10
Zakelijke contacten	-	-	-	2	-
Goede Doelen	9	7	13	1	33
Overige	11	8	5	-	24

Verreweg het grootste deel van de remittances (87%) was bestemd voor familieleden. Afghanen en Surinamers stuurden vaker remittances naar vrienden te sturen dan de andere etnische groepen. Het sturen van remittances naar dorps- of stadsgenoten kwam het meest voor onder Turken, Marokkanen en Afghanen. Opvallend is dat ongeveer een tiende van de onderzochte allochtonen (en bij Afghanen zelfs een derde) geld en/of goederen schonk aan goede doelen in het land van herkomst.

Tabel 5.4 *Goede doelen per sector in het land van herkomst (n=32)*

	Percentage gevers
Levensbeschouwing	3
Gezondheid	14
Internationale hulp	17
Milieu & Natuurbehoud	-
Dierenbescherming	-
Onderwijs & Onderzoek	8
Cultuur	-
Sport & Recreatie	-
Maatschappelijke & Sociale doelen	58
Overige goededoelenorganisaties	14

Meer dan de helft van deze donateurs doneerde aan maatschappelijke en sociale goede doelen in het land van herkomst. Opvallend is het geringe percentage gevers aan kerk of moskee, hierin week het geefgedrag aan goede doelen in het land van herkomst af van dat in Nederland.

5.3 Aan wat werden de remittances besteed?

We onderscheiden drie bestedingscategorieën: basisbehoeften, sociale behoeften en zakelijke activiteiten. Het overgrote deel van de remittances werd gebruikt voor basisbehoeften zoals voedsel, onderdak, onderwijs en medische zorg.

Tabel 5.5 *Besteden van remittances*

	Percentage Turken (n=68)	Percentage Marokkanen (n=79)	Percentage Surinamers (n=82)	Percentage Antillianen (n=66)	Percentage Afghanen (n=63)
Basisbehoeften	83	87	80	82	89
Sociale behoeften	34	31	49	65	38
Zakelijke activiteiten	3	1	4	2	2
Overige	3	5	3	4	6

Antilliaanse en Surinaamse ontvangers gaven remittances vaker uit aan sociale behoeften dan de andere etnische groepen. Onder sociale behoeften verstaan we zaken als kleding, luxe artikelen, mobiele telefoons, bijdrage aan bruiloften, et cetera. Een bijzonder klein deel van de remittances werd aan zakelijke activiteiten besteed.

Box 2 Islamitisch geven

De Islam heeft een eeuwenoude geeftraditie. We onderzochten twee specifieke aspecten van Islamitisch geven; zakaat en sadaqah. Zakaat is de derde van de vijf zuilen van Islam en is de verplichte aalmoes voor elke moslim met een minimum aan bezittingen (nissâb). Moslims hebben ook een traditie van vrijwillig geven, sadaqah. Eerder onderzoek liet zien dat de meeste Nederlandse Moslims zakaat als verplichte en sadaqah als vrijwillige aalmoes beschouwden (Carabain, 2008). In onderstaande tabel worden de percentage gevers genoemd van respondenten die zichzelf als Moslim identificeren.

Tabel 5.6 *Islamitisch Geven (n=403)*¹⁰

	Percentage gevers via de moskee	Percentage gevers op andere manier	Totaal percentage gevers	Gemiddeld bedrag onder gevers in €
Zakaat	50	20	70	124
Sadaqah	39	22	61	113

¹⁰ De vragen over Islamitisch geven zijn alleen beantwoord door de Islamitische respondenten in onze steekproef.

De meerderheid van de Islamitische respondenten betaalde zakaat en sadaqah, namelijk 70% en 61%. Zakaat werd relatief vaker via de moskee betaald dan sadaqah. Gevers van zakaat betaalden gemiddeld 124 euro. Het gemiddelde bedrag aan sadaqah bedroeg gemiddeld 113 euro. De sadaqah is opgenomen bij de eerder gerapporteerde giften. Echter, dit geldt niet voor de verplichte aalmoes, zakaat. Gegeven het verplichte karakter van deze gift beschouwen we zakaat niet als filantropisch gedrag.

6. Formeel en Informeel geven

Formeel geven is geven aan zaken voor het algemeen nut, zoals het geven aan goede doelen. Daarentegen richt informeel geven zich op familie en vrienden (zie bijvoorbeeld Osili & Du, 2005).

Tabel 6.2 *Formeel en Informeel geven*

	Formeel	Informeel		Totaal aan formele en informele giften
	Geven aan Nederlandse goede doelen: gemiddeld bedrag per huishouden in €	Giften aan familie en vrienden in Nederland: Gemiddeld bedrag per huishouden in €	Remittances: Gemiddeld bedrag per huishouden in €	Gemiddeld bedrag per huishouden in €.
Turken	263	31	348	642
Marokkanen	141	77	201	419
Surinamers	207	99	447	753
Antillianen	194	82	286	562
Afghanen	143	8	385	536
Overige niet-westerse allochtonen	211	71	316	598
Totaal niet-westerse allochtonen	211	71	316	598
Totaal Autochtonen	277	122	nvt	399

Wanneer we alleen het formele geven in Nederland in ogenschouw nemen dan geven autochtonen per huishouden gemiddeld meer (277 euro) dan niet-westerse allochtonen (211 euro). Indien we ook informele giften aan het land van herkomst en informele giften in Nederland erbij betrekken, geven niet-westerse allochtone gezinnen gemiddeld een hoger totaalbedrag (598 euro) dan autochtone gezinnen (399 euro). De verklaring hiervoor moet worden gezocht in de verplichtingen die niet-westerse allochtonen voelen ten opzichte van

familieleden en vrienden in het land van herkomst. Surinamers blijken de meest gulle gevers van Nederland te zijn. Zij zijn niet alleen guller dan alle andere groepen niet-westerse allochtonen, maar ook guller dan autochtonen.

7. Vrijwilligerswerk van niet-westerse allochtonen

In deze paragraaf brengen we het vrijwilligerswerk van niet-westerse allochtonen in Nederland en in het land van herkomst in kaart. Het percentage vrijwilligers onder de verschillende groepen niet-westerse allochtonen varieerde van 16% (Surinamers) tot 29% (Afghanen) in Nederland. Het percentage vrijwilligers onder Afghanen lag veel hoger dan de overige groepen ¹¹.

De groepen verschillen in het type vrijwilligerswerk dat zij uitvoerden. Het vrijwilligerswerk van Turken en Marokkanen richtte zich voornamelijk op school, religie en de eigen etnische groep. Daarnaast gaf een hoog percentage Marokkanen aan vrijwilligerswerk te doen in en om buurthuizen. Surinamers richtten zich voornamelijk op scholen. Antillianen richtten zich op sport en religie. Als laatste richtte het vrijwilligerswerk van Afghanen zich voornamelijk op de eigen groep en de buurt. Er is hoegenaamd geen verschil tussen de groepen in het aantal uren per maand dat zij vrijwilligerswerk uitvoerden. Surinamers besteedden ongeveer 19 uur per maand aan dit werk, voor de overige groepen lag dit rond de 16 uur per maand.

Het percentage vrijwilligers onder autochtonen lag hoger dan het percentage vrijwilligers onder niet-westerse allochtonen. Ongeveer 44% van de autochtonen verrichtte vrijwilligerswerk, terwijl dit percentage onder niet-westerse allochtonen veel lager lag en varieerde van 16% tot 29%. Van Herten (2008) vond vergelijkbare verschillen tussen autochtonen en niet-westerse allochtonen. Wat betreft het gemiddeld aantal uren per maand dat vrijwilligers dit werk verrichtten, vonden we geen grote verschillen tussen autochtonen en niet-westerse allochtonen. Autochtone vrijwilligers verrichtten gemiddeld 18 uur per maand vrijwilligerswerk en bij niet-westerse allochtonen lag dit gemiddelde op ongeveer 16 uur.

¹¹ Het hoge percentage Afghanen dat vrijwilligerswerk verricht is mogelijk het gevolg van het feit dat de Afghaanse respondenten door het veldwerkbureau benaderd zijn via de Unie voor Afghaanse verenigingen.

Tabel 7.1 *Percentage vrijwilligers*

	Turken (n=161)	Marokkanen (n=161)	Surinamers (n=155)	Antillianen (n=156)	Afghanen (n=109)	Autochtonen (n=1772)
Doet geen vrijwilligerswerk	81,8	76,2	84,1	81,2	71,1	55,4
Doet vrijwilligerswerk	18,2	23,8	15,9	18,8	28,9	44,6
Sport	2,1	3,6	2,4	4,6	2,1	13,4
Religie & levensbeschouwing	5,5	4,6	3,1	5,0	1,6	8,8
Gezondheid	0,5	0,8	2,5	3,1	1,1	6,9
Recreatie & hobby	-	0,8	1,5	1,1	-	6,5
Scholen & Volwassen educatie	7,2	6,1	3,6	1,8	8,5	6,1
Buurtvereniging, belangenbehartiging, woningbouw & huurdersvereniging	-	1,8	1,5	3,6	5,7	4,5
Kunst & cultuur	0,7	0,8	0,5	-	3,3	3,3
Opbouwwerk, club & buurthuiswerk	1,8	9,5	1,6	1,6	5,5	3,0
Reclassering & Slachtofferhulp						2,7
Milieu, natuurbehoud & dierenbescherming	0,8	1,3	-	-	0,6	2,2
Vakbond & beroepsorganisatie	0,6	-	0,8	0,8	1,1	2,0
Politiek	-	-	0,4	-	2,1	1,2
Vluchtelingenwerk, ontwikkelingshulp & mensenrechten	-	-	0,5	1,4	6,6	1,4
Organisatie voor allochtonen	4,2	3,6	2,7	2,2	7,3	0,1
Overige	1,2	3,7	3,9	2,2	6,0	8,0

Het percentage van niet-westerse allochtonen dat vrijwilligerswerk verrichtte in het land van herkomst is te verwaarlozen. Negen van de 742 respondenten gaven aan daar vrijwilligerswerk te verrichten. De helft van de mensen die dit deden verrichtte vrijwilligerswerk voor een levensbeschouwelijke instelling.

Literatuurlijst

Carabain, C.L. (2008). *Etnische Filantropie: Een kwantitatieve studie*. Amsterdam: NCDO.

CBS (2009). <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/begrippen/default.htm?ConceptID=1013>

Giuliano, P. & M. Ruiz-Arranz (2005). *Remittances, Financial Development, and Growth*. Working Paper 05/234. International Monetary Fund, Washington, DC.

Herten, M. van (2008). *Plausibiliteit POLS-module Vrijwillige Inzet 2007*. CBS: Voorburg/Heerlen.

Musick, M.A., Wilson, J. & W.B. Bynum Jr. (2000). *Race and Formal Volunteering: The Differential Effects of Class and Religion*. *Social Forces*, Vol. 78(4), 1539-1571

Osili, U.O. & D. Du (2005). *Immigrant Assimilation and Charitable Giving. Exploring Black Philanthropy: New Directions for Philanthropic Fundraising*, Nr. 48.

Schuyt, Th.N.M., Gouwenberg, B.M., & R.H.F.P.Bekkers (Eds.). (2009). *Geven in Nederland 2009. Giften, nalatenschappen, sponsoring en vrijwilligerswerk*. Den Haag: Reed Business bv.

